

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi, 30. apríl 2012.

Efni: Tillaga til þingsályktunar um tímasetta áætlun um yfirfærslu heilsugæslunnar frá ríki til sveitarfélaga, 220. mál, þingmannatillaga.

Vísað er til tölvubréfs Alþingis frá 27. mars sl. þar sem óskað er álits Læknafélags Íslands (LÍ) á tillögu til þingsályktunar um tímasetta áætlun um yfirfærslu heilsugæslunnar frá ríki til sveitarfélaga, 220. mál á 140. lögjafarþingi.

Í tillögunni felst að velferðarráðherra verði falið í samvinnu við Samband íslenskra sveitarfélaga að setja fram markvissa, heildstæða og tímasetta áætlun um yfirfærslu heilsugæslunnar frá ríki til sveitarfélaga og að sú áætlun liggi fyrir eigi síðar en í lok þessa árs. Í greinargerð kemur fram að tillagan sé lögð fram til að efla, samhæfa og samræma nærþjónustu við íbúa landsins í heimabyggð. Sveitarfélög hafi þegar tekið við stórum málaflökkum sem teljist til nærþjónustu, s.s. leikskóla, grunnskóla, félagsþjónustu og málefni fatlaðra. Þá kemur fram að fyrirhugað sé að færa málefni aldraðra frá ríki til sveitarfélaga innan tíðar.

LÍ telur það af hinu góða að gerð verði tímasett áætlun um yfirfærslu heilsugæslunnar frá ríki til sveitarfélaga. LÍ telur þó að mikilvægara sé að ákveðið verði hvaða þjónustu heilsugæslan á að veita til að tryggj sé að fjármunir fylgi þjónustunni og að öruggt verði að öll sveitarfélög hafi fjárhagslegt bolmagn til að standa undir þessari mikilvægu nærþjónustu.

Í þessu sambandi þykir LÍ rétt að minna á það að með lögum nr. 87/1989 var gerð viðamikil breyting á verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga. Þá var það niðurstaða vinnu sem staðið hafði um margra ára skeið að rétt væri að öll heilsugæslan væri á vegum ríkisins, m.a. til að tryggja jafnræði milli landsmanna. Talið var að sambærileiki heilsugæsluþjónusta óháð búsetu yrði best tryggður með því að ríkið annaðist reksturinn. Áður höfðu sveitarfélög séð um rekstur heilsugæslu þó ríki kæmi að stórum hluta að stofnkostnaði og greiddi laun lækna, hjúkrunarfræðinga og ljósmæðra.

Reynslan af breyttri verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga síðustu ár virðist hafa sýnt að mestu skiptir að skilgreint er hvað felist í tiltekinni þjónustu, hver kostnaður við hana sé og hver eigi að greiða kostnaðinn. Hvort veitandi þjónustunnar sé ríki, sveitarfélag eða þess vegna einkaaðilar skiptir minna máli.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar Læknafélags Íslands,

Þorbjörn Jónsson,
formaður.

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Kópavogi, 30. apríl 2012.

Efni: Tillaga til þingsályktunar um ætlað samþykki við líffæragjafir, 476. mál, þingmannatillaga.

Vísað er til tölvubréfs Alþingis frá 16. apríl sl. þar sem óskað er álits Læknafélags Íslands (LÍ) á tillögu til þingsályktunar um ætlað samþykki við líffæragjafir, 476. mál á 140. löggjafarþingi.

Í tillögunni felst að velferðarráðherra verði falið að láta semja frumvarp sem geri ráð fyrir „ætluðu samþykki“ við líffæragjafir í stað „ætlaðrar neitunar“ þannig að látinn einstaklingur verði sjálfkrafa líffæragjafi nema hann hafi látið í ljós vilja til hins gagnstæða. Neiti aðstandendur líffæragjöf við andlát einstaklings skuli þó taka tillit til þess. Tillögunni fylgir ítarleg greinargerð þar sem m.a. er rakin þróun mála hér á landi allt frá því að brottnám líffæra varð mögulegt með lögum nr. 15/1991 um ákvörðun dauða og nr. 16/1991 um brottnám líffæra (héttu upphaflega lög um brottnám líffæra og krufningar).

LÍ er fylgjandi því að samið verði lagafrumvarp með ákvæðum sem tryggja að unnt sé að fjölga líffæragjöfum hér á landi. LÍ vill þó benda á að það er meginregla laga um réttindi sjúklinga nr. 74/199 að sjúklingur gefi samþykki sitt, sbr. 7. gr. laganna. LÍ telur mikilvægt að meginreglan gildi sem oftast, helst alltaf og telur að ná megi markmiðum þingsályktunartillögunnar með öðrum aðferðum en ætluðu samþykki ekki síst í ljósi þess að tillagan geri ráð fyrir að ef aðstandandi neiti þá skuli taka tillit til þeirrar óskar. Skv. upplýsingum sem fram komu í tillögu til þingsályktunartillögu um um upplýsingar í ökuskírteini um vilja til líffæragjafar frá 133. löggjafarþingi, sjá <http://www.althingi.is/altext/133/s/1115.html> hafna ættingjar líffæragjöf í 40% tilvika. Það er því hugsanlegt að ætlað samþykki með þeim fyrirvara að ættingjar geti engu að síður neitað, bæti í engu stöðuna frá því sem nú er. Í áður nefndri þingsályktunartillögu frá 2006 er því haldið fram að vandfundin sé heppilegri leið en að notast við upplýsingar á ökuskírteini viðkomandi til að gera aðgengilegar upplýsingar um vilja einstaklings til líffæragjafar. Þessi leið hafi víða verið farin í Bandaríkjunum. Í sumum löndum er þessar upplýsingar að finna á sjúkratryggingaskírteini. Með þessari aðferð liggur beint fyrir samþykki einstaklingsins með þeim afleiðingum að afstaða aðstandenda getur ekki breytt þeim vilja.

LÍ lýsir sig því samþykkt því að samið verði frumvarp um þetta efni en telur að við frumvarpsvinnuna þurfi að skoða hvort hugsanlega sé árangursríkara að leita leiða sem fela í sér að einstaklingar séu einfaldlega spurðir um afstöðu sína til þessa og sú afstaða skráð með tryggilegum hætti, sbr. framangreint.

Virðingarfyllst,
f.h. stjórnar Læknafélags Íslands,

Þorbjörn Jónsson,
formaður.